

Funded by
the European Union

Akademie

MEDIA
COUNCIL OF
MONGOLIA

“Өөрчлөлтийн дуу хоолой” төсөл

МЭДЭЭЛЛИЙН ТОВХИМОЛ

2025 оны хоёрдугаар хагас

Гурван талт зөвлөлдөх уулзалт боллоо

2025 оны 9 дүгээр сарын 9-нд Хэвлэл Мэдээллийн Зөвлөлөөс Төрийн бус байгууллагын тухай хуулийн хэрэгжилт, өнөөгийн нөхцөл байдал, загвар хуулийн төслийн талаар иргэний нийгэм, хэвлэл мэдээлэл, төрийн байгууллагыг хамарсан [гурван талт зөвлөлдөх уулзалт](#)ыг зохион байгууллаа.

Уулзалтад Хүний Эрхийн Үндэсний Комисс, Хууль Зүйн Үндэсний Хүрээлэн зэрэг төрийн байгууллагын төлөөллөөс гадна иргэний нийгэм, хэвлэл мэдээллийн байгууллагын 20 гаруй төлөөлөгчид оролцов. Судлаач Д.Тэгшбаяр “Төрийн бус байгууллагын тухай хуулийн хэрэгжилтийн үр дагаварт хийсэн үнэлгээний тайланг” танилцуулан, “Иргэний нийгмийн байгууллагын тухай хуулийн загвар төсөл”-ийн талаар Монголын Залуучуудын Эвслийн зөвлөх, хуульч Т.Энхжаргал илтгэл хэлэлцүүлэв.

Судалгаанаас зарим мэдээллийг дурдвал “ ... 28 жилийн хугацаанд 31518 төрийн бус байгууллага үйл ажиллагаагаа эхлүүлсэн бол 2023 оны 7-р сарын сарын 28-ний өдрийн “Хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлээс хасах тухай” УБЕГ-ын даргын А/1345 дугаар тушаалаар 6636 ТББ-г бүртгэлээс хассан байна ...

... Монгол Улсад 2020 онд 22082 ТББ, 2022 оны байдлаар УБЕГ-т нийт 23852 ТББ бүртгэлтэй байсан байна. Харин 2025 оны 7-р сарын 25-ны байдлаар 24882 ТББ бүртгэлтэй байгаагаас 21500 нь нийгэмд үйлчилдэг ТББ, 3382 нь гишүүддээ үйлчилдэг ТББ, 90 олон улсын ТББ-ын салбар, төлөөлөгчийн газар, 1612 сан байна. Ашгийн бус байгууллагад багтах хоршоо 12031, шашны байгууллага 546, боловсролын байгууллага 157, тэдгээрийн 59 нь гадаадын хөрөнгө оруулалттай боловсролын байгууллага байна ...

... Төрийн бус байгууллагын тухай хуулийг 1997 онд баталж, нийт 9 удаа зөвхөн салбарын бусад хууль шинэчлэгдсэнийг дагалдаж нэмэлт өөрчлөлт хийсэн ба ТББ-ын цар хүрээ, үйл ажиллагааны чиглэл, зохион байгуулалт, хэлбэр болон санхүүжилт босгох нөхцөл зэрэгт зарчмын томоохон өөрчлөлт хийж байгаагүй ...

... “ашгийн бус байгууллага”-д тусламж, дэмжлэг, төсөл, хөтөлбөрийн санхүүжилтыг зөвхөн тодорхой зорилго, нэг удаагийн төлөвлөлтийн хүрээнд олгож, харин “төрийн бус байгууллага”-д хүний эрхийг хамгаалах, нийгмийн хөгжлийн төлөө тогтмол дэмжлэг үзүүлэн, бүх төрлийн туслалцааг олгодог байна ...”

Өөрчлөлтийн дуу хоолой төслийн хүрээнд 2025 оны 4-р сард “Иргэний орон зай ба бодлого боловсруулалт” сэдвээр, мөн 2025 оны 6-р сард “Иргэний нийгмийн санхүүгийн орчин, түүний зохицуулалт ба дэмжлэг” сэдвээр хэлэлцүүлгүүд хийж 40 гаруй төлөөлөлтэй санал солилцсон юм.

Иргэний нийгмийн байгууллагуудын засаглал, ил тод байдлын сургалт боллоо

“Хөгжлийн төлөөх эгэх хариуцлага: Иргэний нийгмийн санаачилга”-д нэгдсэн 15 ИНБ-уудаас долоо нь байгууллагынхаа засаглал, ил тод байдал, эгэх хариуцлагыг сайжруулах урт хугацааны менторшип хөтөлбөрт хамрагдаж байна.

Сэтгүүл зүйн хөгжлийн үүр төвөөс “Өөрчлөлтийн дуу хоолой” төслийн хүрээнд иргэний нийгмийн байгууллагуудад зориулсан зөвлөх үйлчилгээ, менторшип хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлж байна. ИНБ-ын засаглал ба ил тод байдлын ээлжит сургалтад 2025 оны 9-р сарын 17-18-нд онлайнаар (Zoom) долоон иргэний нийгмийн байгууллага хамрагдлаа.

Сургалтаар ТББ-ын засаглалын тогтолцоо, ТУЗ-ийн үүрэг хариуцлага, санхүүгийн хариуцлага, ашиг сонирхлын зөрчлийн менежмент, ил тод байдал, ёс зүйн хэм

хэмжээ, гомдол хянан шийдвэрлэх механизм, аудитын сайн туршлага гэсэн гол сэдвүүдийг хамарсан бөгөөд хариуцлагатай, стратегийн чиг баримжаатай, сайн засаглалтай иргэний нийгмийн байгууллагуудыг хөгжүүлэхэд анхаарлаа.

Сургалтын үеэр бүлгийн дүн шинжилгээ, кейс судалгаа, практик дасгал, харилцан суралцах арга зүй, мэдлэгийн сорил зэрэг интерактив аргуудыг ашиглав. Эдгээр үйл ажиллагаанууд нийлээд ИНБ-уудын стратегийн өсөлт, байгууллагын тогтвортой байдлыг дэмжих цогц менторшип хөтөлбөр болж, илүү хүчирхэг, хариуцлагатай иргэний нийгмийн институцүүдийг төлөвшүүлэхэд хувь нэмэр оруулж байна. Уг үйл ажиллагаа төслийн гурав дахь жилд үргэлжлэн хэрэгжинэ.

Оюутны баримт нягтлан шалгах, хэвлэл мэдээллийн суурь боловсролын (MIL) клубууд байгуулагдлаа

Монгол Улсын Боловсролын Их Сургууль болон Отгонтэнгэр Их Сургууль дээр оюутны баримт нягтлан шалгах, хэвлэл мэдээллийн суурь боловсролын (MIL) клубуудыг амжилттай байгууллаа. Шинээр байгуулагдсан клубуудын үйл ажиллагааг үр дүнтэй эхлүүлэх, оюутнуудын хэвлэл мэдээллийн суурь боловсрол, шүүмжлэлт сэтгэлгээг бэхжүүлэх зорилгоор “Өөрчлөлтийн дуу хоолой” төслийн дэмжлэгтэйгээр Сэтгүүл зүйн хөгжлийн үүр төвөөс 2025 оны 9 дүгээр сарын 26-нд баримт нягтлан шалгах чадавх бэхжүүлэх сургалтыг зохион байгууллаа. Сургалтад хоёр их сургуулийн 60 оюутан идэвхтэй хамрагдав.

Сургалтаар клубын ойлголт, зорилго, ач холбогдлыг таниулах, залуучуудын хэвлэл мэдээллийн суурь боловсролын ур чадварыг бэхжүүлэх, мэдээллийг хариуцлагатайгаар хэрэглэх соёлыг төлөвшүүлэхэд анхаарлаа. Оюутнууд клуб байгуулах үндэс, зохион байгуулалтын зарчим, кампус дахь оюутны байгууллагын оролцоо, нийгмийн үүрэг, баримт шалгах клубын эрхэм зорилго, худал мэдээлэл, төөрөгдүүлсэн болон ташаа мэдээллийг таних, худал мэдээллийн нийгэмд үзүүлэх сөрөг нөлөө, баримт шалгах арга зүй, дижитал нягтлан шалгах хэрэгслүүдийн талаар суралцав.

Сургалтын үеэр их сургуулиуд болон Сэтгүүл зүйн хөгжлийн үүр төвийн хооронд Харилцан ойлголцлын санамж бичиг байгуулж, оюутны баримт нягтлан шалгах клубуудын үйл ажиллагааг албан ёсоор дэмжих, урт хугацаанд тогтвортой хэрэгжүүлэх хамтын ажиллагаагаа баталгаажууллаа. Мөн оюутнууд хамтран клубын удирдлага, зохион байгуулалтын дараагийн алхмууд, үйл ажиллагааны төлөвлөгөө, оюутан-оюутанд чиглэсэн сургалт, мэдлэг хуваалцах санаачилга, үндэсний хэмжээний залуучуудын баримт шалгах хөтөлбөрүүдэд оролцох боломжийн талаар санал солилцож, бодит төлөвлөлт хийсэн нь онцлох үр дүн байв.

Сэтгүүл зүйн ёс зүйн форум 2025

"Сэтгүүл зүйн ёс зүйн форум 2025" буюу JEF-2025 зургаа дахь удаагийн форум аравдугаар сарын 10-нд боллоо. Энэ удаагийн форум "Дижитал эрин үеийн ёс зүй: Хиймэл оюуны сорилт ба боломж" сэдвийн хүрээнд зохион байгуулагдаж, дэвшилтэт технологи буюу AI эрчээ авч буй өнөө цагт хэвлэл мэдээллийн салбарынхан хэрхэн илүү хариуцлагатай бөгөөд ёс зүйтэй ажиллах талаар хэлэлцэв.

Форумын нээлтийг хиймэл оюуны тусламжтай хийсэн видеогоор нээснээс гадна хэлэлцүүлгийн явцад оролцогчдын санал сэтгэгдэл, асуултыг шууд дэлгэцээр хүлээн авч хариултыг өгч байсан нь оролцоог нэмэгдүүлэхэд үр өгөөжтэй байлаа. Форумгаар гурван илтгэл танилцуулж, гурван хэлэлцүүлэг өрнүүлэв.

Европын Холбооноос Монгол Улсад суугаа Элчин сайд Ина Марчюлените хэлсэн үгэндээ "Хиймэл оюун бол бидний туслагч, бас хэрэгсэл" гэдгийг онцлов. Тэрээр

“Сошиал медиан хэрэглээ өндөр болсон энэхүү цагт сэтгүүлчид илүү мэргэжлийн, үнэн бодит, баталгаатай мэдээллийг хүргэж ялгарах учиртай. Европын холбоо нь эртнээс хэвлэл мэдээлэл тэр дундаа сэтгүүлчдийг дэмжин ажилласаар ирсэн. Сэтгүүлчид мэргэжлийн өндөр хариуцлагатай байх ёстой. Хэрэв буруу, ташаа мэдээлэл түгээвэл бид та бүхнийг дэмжиж, хамгаалах боломжгүй болно. Зөвхөн Монголд төдийгүй дэлхийн бусад улс орнуудад яг үүн шиг форум, хэлэлцүүлгүүд өрнөсөөр байна. Энэ төрлийн сургалт, форумуудад үнэн зөв мэдээллийг хэрхэн таних, хэрхэн шүүмжлэлтэй хандаж, эргэцүүлэх вэ зэрэг мэдээллийг хүргэсээр байна. Тиймээс хиймэл оюун ухааныг ашиглахдаа ёс зүйтэй байх дээр санал нэгдэх нь чухал. Хиймэл оюун ухаан бол бидний туслагч байх боломжтой, бидний зорилгоо биелүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх нэг хэрэгсэл байж болох ч түүнээс улбаатай ташаа мэдээллээр олон нийтийг буруу тийш бүү хөтөлдөг байгаасай. Хиймэл оюун ухаантай өрсөлдөх өрсөлдөгч биш, харин түүнээс илүү байхад анхааран хичээж ажиллах нь чухал. Учир нь бид хиймэл оюуныг удирдан чиглүүлж, ажилдаа ашиглана, тэр бол хэрэгсэл. Тиймээс сэтгүүлчид аливаа асуудалд эргэцүүлэлтэй, шүүмжлэлтэй хандацгаая.” хэмээн оролцогчдод хандаж хэлэв.

Германы Дойче Велле Академийн төслийн менежер Килиан Шутце-Алинский видео мэндчилгээ ирүүлсэн бөгөөд тэрээр “... Саяхан би Европын Радио Телевизийн Холбоо (EBU)-ын нэг эшлэлийг уншсан юм л даа, энэ нь Европт болж буй хиймэл оюуны үйл явцыг тун зөв илэрхийлж байна гэж бодсон. Уг эшлэлд ингэж бичсэн байсан: “Бидний хувьд хэвлэл мэдээллийн салбар дахь хиймэл оюун ухааны тухай яриа сониуч байдлаас зайлшгүй хэрэгцээ рүү шилжсэн үе шатанд байна. Та сэтгүүлч, технологич, продюсер, редактор эсвэл менежер хэн ч байсан, хиймэл оюун ухаан бидний ажил, ажлын урсгал, бүр ёс

зүйг хүртэл дахин тодорхойлж байна. Тэгвэл бид хэрхэн түрүүлж алхах вэ, хэрхэн бодитой байх вэ, хэрхэн ухаалаг, хариуцлагатай сонголт хийх вэ?” Эдгээр асуулт яг л “Сэтгүүл зүйн ёс зүйн форум”-ын үеэр хэлэлцэх сэдвүүд байх болно гэдэгт итгэлтэй байна ...

... Энэхүү форум энэ асуудлаар харилцан санал бодлоо солилцох, чухал талбар болж үнэтэй хувь нэмэр оруулж байгаад би үнэхээр баяртай байна. Та бүхэнд ухаарал өгсөн хэлэлцүүлэг, үнэ цэнтэй сургамж, бодитой үр дүнтэй арга хэмжээ байгаасай гэж хүсэж байна. Тус төслийг хамтран хэрэгжүүлж буй Монголын Хэвлэл Мэдээллийн Зөвлөлийн хамт олонд онцгой талархал илэрхийлье. Та бүхэнтэй хамтран ажиллах маань үнэхээрийн таатай байдаг. Мөн энэхүү “Өөрчлөлтийн дуу хоолой” төслийг санхүүжүүлж буй Европын Холбоонд чин сэтгэлийн талархал илэрхийлье.” хэмээн мэндчилгээ дэвшүүлснээр форумын үйл ажиллагаа эхэлсэн.

Хэвлэл мэдээллийн зөвлөл нь Ёс зүйн форумыг санаачлагч, зохион байгуулагчийн хувьд өөрийн үндсэн үйл ажиллагаа болох Ёс зүйн хороодын танилцуулга, хэлэлцүүлгээр форумыг эхлүүлсэн юм. Тус зөвлөлийн [Радио, телевиз, сайтын ёс зүйн хороо](#) болон [Сонин, сэтгүүл, сайтын ёс зүйн хороод](#) Сэтгүүл зүйн бүтээлийн ёс зүйн дүгнэлт, үр нөлөөний талаараа нээлттэй хэлэлцэж оролцогчдын санал хүсэлтийг хүлээн авав. Ёс зүйн хороод нь салбар бүрийн төлөөллөөс бүрдсэн тус бүр 15 гишүүнтэй бөгөөд улиралд нэг удаа хуралддаг. ХМЗ байгуулагдсан цагаас хойш (2015) 600 гаруй өргөдөл гомдол хүлээн авч, үүнээс 400 орчмыг хэлэлцжээ. ХМЗ-ийн Ёс зүйн хороонд ирсэн

сэтгүүл зүйн бүтээлтэй холбоотой гомдлыг ёс зүйн зарчмынхаа хүрээнд хэрхэн хэлэлцэж, шийдвэр гаргадаг талаар, мөн хиймэл оюуны хөгжлийн үед хэвлэл мэдээллийн өөрийн зохицуулалтын ач холбогдол, анхаарах зүйлийг ярилцав.

Зочин илтгэгчээр Сэтгүүл зүйн инновац хөгжлийн үүр төв НҮТББ-ын үүсгэн байгуулагч Б.Дуламхорлоо "[Сэтгүүл зүй дэх хиймэл оюуны хэрэглээ, сорилт, ёс зүйн асуудлууд](#)" сэдвээр, Эгүнэ Оюун ХХК-ийн Гүйцэтгэх захирал С.Бадрал "[Хиймэл оюуны хөгжил хаа хүрэх вэ?](#)" сэдвээр, Монгол Улсын Хүний Эрхийн Үндэсний Комиссын Судалгаа, дүн шинжилгээний хэлтсийн дарга С.Тунгалагтамир [цахим хөгжлийн суурь нөхцөл, цахим технологийн хүний эрхийн эрсдэл, хүний хувийн мэдээлэл хамгаалах тухай хуулийн хийдэл ба хэрэгжилт](#) гэсэн асуудлуудын хүрээнд тус тус сонирхолтой илтгэл танилцууллаа.

Сэтгүүл зүйн ёс зүйн форум 2025
 Дижитал эрин үеийн ёс зүй: Хиймэл оюун ба сорилт, боломж

Б.ДУЛАМХОРЛОО
 Сэтгүүл зүйн инновац хөгжлийн үүр төв НҮТББ-ын үүсгэн байгуулагч

Сэдэв: Сэтгүүл зүй дэх хиймэл оюуны хэрэглээ, сорилт, ёс зүйн асуудлууд

Илтгэгч

Сэтгүүл зүйн ёс зүйн форум 2025
 Дижитал эрин үеийн ёс зүй: Хиймэл оюун ба сорилт, боломж

С.ТУНГАЛАГТАМИР
 Монгол Улсын Хүний Эрхийн Үндэсний Комиссын Судалгаа, дүн шинжилгээний хэлтсийн дарга

Сэдэв: Хүний эрх ба цахим технологи

Илтгэгч

Сэтгүүл зүйн ёс зүйн форум 2025
 Дижитал эрин үеийн ёс зүй: Хиймэл оюун ба сорилт, боломж

С.БАДРАЛ
 "Болорсвил" ХХК Чинхага Систем ХХК, Эгүнэ Оюун ХХК-ийн үүсгэн байгуулагч

Сэдэв: Хиймэл оюуны хөгжил хаа хүрэх вэ?

Илтгэгч

“[Хиймэл оюуны хэрэглээ, ёс зүй, редакцын бодлого](#)” хэлэлцүүлгээр сэтгүүл зүй нь ардчиллын тулгуур багана болох хэвлэлийн эрх чөлөөний илэрхийлэл. Сэтгүүл зүйн хэвлэл мэдээллийн редакцын үйл ажиллагаанд хиймэл оюуныг ашиглах нь шуурхай байдлыг хангаж, хяналтыг сайжруулах, улмаар давтамжит үйлдлийг хялбарчлах замаар хүний нөөцийн зардлыг хэмнэх зэрэг үр ашигтай боловч мэдээллийг мушгин гуйвуулах, худал ташаа мэдээлэл тархах, технологийн цензур үүсэх зэрэг сөрөг үр дагаврууд байсаар байна. Сэтгүүл зүйд хиймэл оюуныг ашиглахтай холбоотой ёс зүйн хэм хэмжээ, редакцын бодлого, үр дүнтэй зохицуулалтын талаар хэвлэл мэдээллийн салбар бүрийн төлөөлөл хэлэлцэв.

“[Хиймэл оюун ба хэвлэл мэдээллийн суурь боловсрол](#)” хэлэлцүүлгээр хиймэл оюун өдөр тутмын хэрэглээнд олон салбарт нэвтрэхийн хэрээр бидний өмнө мэдээллийн нууцлал, өгөгдлийн аюулгүй байдал, хэрэглэгчийн эрх, зохицуулалт, зохиогчийн эрх, хэрэглээний ёс зүй, мэдээллийн чөлөөт урсгал ба цензур гэх мэт олон сорилт тулгарч байна. Хувь хүн, салбар, улсын түвшинд бид юуг анхаарвал зохих вэ? хэвлэл мэдээллийн хэрэглэгчдээ хэрхэн бэлтгэж, тэднийг яаж хамгаалах вэ? зэрэг хүний эрхийн өргөн хүрээний сэдвээр хэлэлцэв.

ХЭЛЭЛЦҮҮЛЭГ: РАДИО, ТЕЛЕВИЗ, САЙТЫН ЁС ЗҮЙН ХОРОО

2025.10.10 | 10:25-10:55

Модератор: Б.УНДРАХЖАРГАЛАНТ
PTC-ын ёс зүйн хорооны гишүүн, МТЧ-н Мэдээ, Шүүрэй нэвтрүүлгийн газрын захирал

Г.Батзаяа
PTC-ын ёс зүйн хорооны гишүүн, сэтгүүлч

Д.Идэржаргал
PTC-ын ёс зүйн хорооны гишүүн, сэтгүүл зүйн доктор

Ш.Сүхбаатар
PTC-ын ёс зүйн хорооны дарга, хууль зүйн ухааны доктор

Ч.Баярсайхан
PTC-ын ёс зүйн хорооны гишүүн, ОНТБ-уудын холбооны тэргүүн

Funded by the European Union | DW Akademie | MEDIA COUNCIL OF MONGOLIA | VOICES FOR CHANGE

JEF2025
Journalism Ethics Forum

ХЭЛЭЛЦҮҮЛЭГ: СӨНИН, СЭТГҮҮЛ, САЙТЫН ЁС ЗҮЙН ХОРОО

2025.10.10 | 11:05-11:35

Модератор: О.АРИУНБИЛЭГ
ССС-н ёс зүйн хорооны гишүүн, сэтгүүлч

Э.Энэрэл
ССС-н ёс зүйн хорооны төлүүрч, сэтгүүлч

Г.Даваадорж
ССС-н ёс зүйн хорооны гишүүн, Бизнес-лел сайтын эрхлэгч

О.Амарзаяа
ССС-н ёс зүйн хорооны гишүүн, Архивтай медиа группын эрхлэгч

Ц.Цэрэндолгор
ССС-н ёс зүйн хорооны гишүүн, real-time сайтын сэтгүүлч

Funded by the European Union | DW Akademie | MEDIA COUNCIL OF MONGOLIA | VOICES FOR CHANGE

JEF2025
Journalism Ethics Forum

ХЭЛЭЛЦҮҮЛЭГ: ХИЙМЭЛ ОЮУНЫ ХЭРЭГЛЭЭ, ЁС ЗҮЙ, РЕДАКЦЫН БОДЛОГО

2025.10.10 | 12:20-13:00

Модератор: Б.БАЯРТУЛГА
ТВ9 телевизийн гүйцэтгэх захирал

Б.Лхагвацэрэн
Итгэлтчийн эрхийн оролцогч, редактор

Б.Намсүрэн
Зууны мэдээ сонин-ы төлөөч

Э.Дуламсүрэн
дигитл-л-ийн Ерөнхий эрхлэгч

Б.Ариунцэцэг
Тэнгэр ТВ-н Мэдээний дааныг ерөнхий продюсер

Funded by the European Union | DW Akademie | MEDIA COUNCIL OF MONGOLIA | VOICES FOR CHANGE

JEF2025
Journalism Ethics Forum

ХЭЛЭЛЦҮҮЛЭГ: ХИЙМЭЛ ОЮУН БА ХЭВЛЭЛ МЭДЭЭЛЛИЙН СУУРЬ БОЛОВСРОЛ

2025.10.10 | 14:40-15:20

Модератор: Ж.ХУЛАН
ХМЭ-ийн Пароо, Телевиз, Сайтын Ёс зүйн хорооны гишүүн, сэтгүүлч

О.Мөнхбат
Уурагч АЖ - Хамтран урсгал байгуулалт, УИЯ ажиглагч харуулсан захирал

Б.Тамир
Дижитал Нэгдсэн ХХК-ийн Урсгал байгуулалт, Гүйцэтгэх захирал

Ц.Тамир
Хуурын мэдээллийн эрхнэ Монголын эрхнэ талбар factcheck-ийн үүсгэн байгуулагч

Э.Батцэцэг
Монголын Баринт нэгдсэн цахилгаан төлөвлөлийн эрхлэгч

Г.Гантуяа
Кибер мэдээлэл, зорчилтэй гэгдэл хийгч. Төрийн мэдээлэл, дүн шалшигчид хамтран дагч. МУ-н Зохиох илгээр, доктор

Funded by the European Union | DW Akademie | MEDIA COUNCIL OF MONGOLIA | VOICES FOR CHANGE

JEF2025
Journalism Ethics Forum

Иргэний нийгмийн байгууллагын дижитал чадавхийг сайжруулах бичил төслүүд амжилттай хэрэгжиж байна

“Өөрчлөлтийн дуу хоолой” төслийн хүрээнд иргэний нийгмийн байгууллагын дижитал чадавхийг сайжруулах, бэхжүүлэх зорилгоор гуравдагч талуудад санхүүгийн дэмжлэг олгож шалгарсан таван байгууллага төслөө амжилттай хэрэгжүүлж байна. Эдгээр нь “Хөгжлийн төлөөх эгэх хариуцлага: Иргэний нийгмийн санаачилга”-д нэгдэж “Өөрчлөлтийн дуу хоолой” төслийн үр шимийг хүртэгч ИНБ-ууд юм.

Монголын байгаль хамгаалагчдын холбоо: Монгол Улсад байгаль хамгааллын үйл ажиллагааны үр ашгийг сайжруулахын тулд дижитал инновацийг нэвтрүүлэхээр төслийн хүрээнд хийгдэх апп бүтээх ажлыг хийж байна. Уг “Mongol Ranger” апп нь байгаль хамгаалагчдын бүртгэлийг цахим хэлбэрт шилжүүлж, Монголын байгаль хамгаалагчдын харилцаа холбоо, мэдээлэл цуглуулалт, нөөцийн удирдлагыг хялбаршуулах зорилготой. Энэ төсөл нь байгаль хамгаалагчдын үйл ажиллагааны чадамжийг сайжруулж, үр дүнтэй байгаль хамгааллыг дэмжиж, биологийн олон янз байдлыг хамгааллыг бэхжүүлэх зорилготой. Гол нь сумын байгаль хамгаалагчид, идэвхтэн байгаль хамгаалагчдын туршлага, сорилтуудыг хуваалцах боломжийг олгож, байгаль хамгааллын салбарын засаглал, шийдвэр гаргалтад хувь нэмэр оруулна гэж үээж байна.

Төслийн нэр: Дижитал байгаль хамгаалагчид: Байгаль хамгааллыг өөрчлөх нь (Digital Rangers: Transforming Conservation)

Дэмжлэгийн дүн: 7500 евро

Өгөөмөр мэдээллийн товчоо: “CODE–Community of Digital Enablers” төсөл нь байгууллагын дижитал чадавх, мэдээллийн харилцаа, эрсдэлийн удирдлагыг сайжруулж, ил тод, хариуцлагатай, итгэл хүлээсэн, нөлөө бүхий иргэний нийгмийн байгууллага болон хөгжихөд чиглэнэ. Төслийн хүрээнд албан ёсны вэбсайт нээн мэдээллийн ил тод байдал, олон нийттэй харилцах сувгийг бэхжүүлэхээр ажиллаж байна. Ингэснээр иргэдийн идэвхтэй оролцоог дэмжсэн, хариуцлагатай, нээлттэй засаглалыг төлөвшүүлэхэд хувь нэмэр оруулах бөгөөд энэхүү зорилго нь “Өөрчлөлтийн дуу хоолой” санаачилгын үндсэн зорилтуудтай бүрэн нийцэж, орон нутгийн ИНБ-уудыг дижитал шилжилтийн манлайлагч болгоход чиглэж байна.

Төслийн нэр: Дижитал идэвхтэн (CODE: Community of Digital Enablers)

Дэмжлэгийн дүн: 3000 евро

Хил хязгааргүй алхам төв ТББ нь 2006 оноос хойш малчдын эрх, нийгмийн оролцоог дэмжих чиглэлээр идэвхтэй ажиллаж байна. Малчдад цахим орчинд

хувийн мэдээллээ хамгаалах, санхүүгийн эрсдэлээс зайлсхийх, хууль эрх зүй, бодлого боловсруулах үйл явцад оролцоход нь туслах дижитал бичиг үсгийн хөтөлбөрийг өргөжүүлэх нь чухал бөгөөд дижитал ур чадвар олгох, ТББ-ын ажилтнууд, иргэд, малчдад шаардлагатай дижитал мэдлэг, ур чадварыг эзэмшүүлэх, дижитал шийдлүүдийг өдөр тутмын үйл ажиллагаандаа үе шаттайгаар нэвтрүүлэх, шаардлагатай багаж, технологитой танилцах боломжийг олгохоор ажиллаж байна.

Төслийн нэр: ТББ-ын үйл ажиллагаанд дижитал шийдлүүдийг нэвтрүүлэх (Introducing Digital Solutions in NGO Activities)

Дэмжлэгийн дүн: 3000 евро

Хөгжлийн туслалцаа төв: Хүртээмжтэй вэбсайтын талаар мэдлэг олгох, WCAG стандартыг таниулах сургалтуудыг амжилттай зохион байгуулж байна. Сургалтын үеэр WCAG стандартын үндсэн зорилго болох хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийг оролцуулсан хүртээмжтэй, тэгш боломж бүхий вэб орчныг бүрдүүлэхийн ач холбогдол, мөн уг стандарт нь вэб хөгжүүлэгч, дизайнер, контент бүтээгч, байгууллагын харилцаа холбоо, мэдээллийн технологийн ажилтнууд зэрэг өргөн хүрээний хэрэглэгчдэд зориулсан болохыг онцоллоо.

Энэхүү сургалт нь байгууллагууд цахим үйлчилгээгээ илүү хүртээмжтэй болгох, олон улсын стандартыг үйл ажиллагаандаа нэвтрүүлэхэд чухал ач холбогдолтой юм. Тухайлбал төрийн үйлчилгээ болон хэвлэл мэдээллийн байгууллагууд вэбсайтынхаа хүртээмжийг WCAG стандартын дагуу автомат болон зөвлөхийн тусламжтай шалгаж, өнгөний ялгарал, бичвэрийн ойлгомж, гарчгийн бүтэц, гарын товчоор удирдах боломжийг нэн тэргүүнд сайжруулах замаар тэгш хүртээмжтэй, хэрэглэгчдэд ээлтэй орчныг бүрдүүлэх боломжтой.

Төслийн нэр: Хүртээмжтэй вебсайт (Accessible website)

Дэмжлэгийн дүн: 7500 евро

МОНФЕМНЕТ Үндэсний сүлжээ: Хувийн болон болон байгууллагын мэдээллийн аюулгүй байдлаа хамгаалах нь юунаас эхэлдэг вэ? гэсэн асуултад хариулт өгөх хоёр өдрийн “Мэдээллийн аюулгүй байдал ба Хиймэл оюун ухааны хэрэглээ” сургалтыг гишүүддээ зориулан зохион байгууллаа. Мэдээллийн аюулгүй байдлаа хамгаалах нь нэг удаагийн сургалт, оролдлогоор биш өдөр тутмын ажил амьдралд дадал болгон хэвшүүлэх шаардлагатайг ойлгож, мэдээллийн аюулгүй байдлаа хамгаалж, хариуцлагатай байх амлалт өглөө.

Төслийн нэр: Иргэний нийгмийн байгууллагуудын дижитал ур чадварыг бэхжүүлэх (Digital Literacy Strengthening for Civil Society)
Дэмжлэгийн дүн: 3000 евро

Төслийн хүрээнд бичил төсөл хүртсэн Монголын байгаль хамгаалагчдын холбооны үйл ажиллагааг олон нийтэд танилцуулах [видео танилцуулга](#) бэлтгэв. Монголын байгаль хамгаалагчдын холбоо нь байгаль хамгаалагчдын эрхийг хамгаалж, тэднийг үүргээ биелүүлэхэд нь дэмжлэг үзүүлэн ажилладаг ба 2018 онд үүсгэн байгуулагдсан, 1000 гаруй гишүүнтэй, олон улсын Байгаль хамгаалагчдын холбооны гишүүн байгууллага бөгөөд дараах чиглэлээр үйл ажиллагааг явуулдаг. Үүнд: 1) Байгаль хамгаалагчдыг чадавхижуулах, нийгмийн баталгааг сайжруулах, хууль эрхзүйн зөвлөгөө өгөх, эрх ашгийг нь хамгаалах; 2) Зөвлөлдөх уулзалт, чуулганыг зохион байгуулж, байгаль хамгаалагчдын дуу хоолойг шийдвэр гаргагчид, олон нийтэд хүргэх; 3) БОЯБ-ын үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхэд хувь нэмрээ оруулах, судалгаа, сурталчилгаа хийх; 4) Байгаль хамгаалагчдын ажлын байрны солилцооны хөтөлбөр хэрэгжүүлэх, гадаад, дотоодын туршлага судлуулах; 5) Байгаль орчны салбарын хууль эрхзүйг сайжруулах, чадавхийг бэхжүүлэхэд олон талуудтай хамтран ажиллах; 6) Шилдэг байгаль хамгаалагчдыг шалгаруулах, үйл хэргийг нь олон нийтэд алдаршуулах

Залуусын дижитал оролцоо, манлайллыг дэмжих “ENGAGE & LEARN” сургалт амжилттай боллоо

“Engage & Learn” залуус болон тэдэнтэй ажилладаг иргэний нийгмийн байгууллагуудад зориулсан, бодлогын оролцоо, хүний эрх, дижитал нөлөөллийг хослуулсан хөтөлбөртэй гурван өдрийн интерактив сургалтыг 2025 оны 10-р сарын 17-19-нд амжилттай зохион байгууллаа. Сургалтыг ДВА, ХМЗ-өөс FARO Foundation болон Монголын залуучуудын эвсэлтэй хамтран зохион байгуулсан.

Тус сургалтын агуулга нь залуусыг дижитал орчинд идэвхтэй, хариуцлагатай оролцогч байхыг дэмжихэд чиглэсэн бөгөөд хүний эрх, цахим оролцоо, бодлого боловсруулах үйл явц, манлайлал, нөлөөллийн арга барил зэрэг өргөн хүрээний сэдвийг хамарсан юм.

Сургалтын эхний өдөр залуус хүний эрх, ардчиллын үнэ цэн, мэдээллийн гажуудал, шүүн тунгаах сэтгэлгээ, цахим орчин дахь иргэний оролцооны талаар мэдлэг олж авсан. Мөн Facebook, Instagram, TikTok зэрэг платформоор дамжуулан нийгэмд эерэг нөлөө үзүүлэх контент, кампанит ажил өрнүүлэх арга барилд суралцав. Үүний зэрэгцээ хиймэл оюуны хэрэглээ, боломж, эрсдэлийн талаар хэлэлцсэн нь оролцогчдын сонирхлыг ихээхэн татсан юм.

Хоёр дахь өдөр иргэний боловсрол, эрхээ хамгаалах, нийгмийн шударга ёс, бодлогын асуудал тодорхойлох, бодлого боловсруулах үйл явцад залуус хэрхэн оролцох боломжтой талаар төвлөрлөө. Оролцоот хэлэлцүүлэг, тоглоом, бодит жишээн дээр суурилсан дасгалууд нь залуусыг бодлогын орон зайд өөрсдийн байр суурийг ойлгож, илэрхийлэхийг дэмжсэн дасгал ажил байв.

Сургалтын сүүлийн өдөр манлайлал, хамтын шийдэл, ёс зүй, үл тэвчих соёл, авлигын эсрэг үнэт зүйлсийн талаар хэлэлцэж, дижитал технологийг ашиглан шийдвэр гаргах, цахим нөлөөллийн арга хэрэгслийг практикт туршсан юм.

Сургалтыг чиглүүлэгч багш Х.Ариунчимэг, Ц.Чимэддондог нар удирдан явуулж, хүний эрх, иргэний оролцоо, бодлого, дижитал нөлөөллийн чиглэлээр туршлагатай багш, мэргэжилтнүүд Т.Амарзаяа, М.Саруул-Эрдэнэ, Б.Сүхбат, О.Өлзийбуян, Ж.Өнөмөнх нар залууст мэдлэг, туршлагаа хуваалцлаа. Мөн Монголын Залуучуудын Эвсэл ТББ, Авлигатай тэмцэх газрын соён гэгээрүүлэх албаны төлөөлөл оролцож, бодит туршлага дээр суурилсан сургалт явуулсан нь сургалтын агуулгыг улам баяжуулсан.

“ENGAGE & LEARN” сургалт нь цаашид зохион байгуулагдах хакатон, нөлөөллийн кампанит ажлын бэлтгэл үе шат болж өгсөнөөрөө онцлог байлаа. Сургалтын хүрээнд оролцогчид нийгмийн асуудлыг тодорхойлох, дижитал шийдэл боловсруулах, багийн хамтын ажиллагаанд суурилсан санаа хөгжүүлэх суурь мэдлэг, ур чадварыг эзэмшсэн байна. Ийнхүү тус сургалт нь залуусыг зөвхөн мэдлэгтэй байхаас гадна бодит өөрчлөлт хийх санаачлагч, манлайлагч болоход чиглэсэн цогц арга хэмжээ болж өндөрлөлөө.

“HACK THE FUTURE: ШИЙДВЭР ГАРГАХ ТҮВШИНД ЗАЛУУСЫН ОРОЛЦООГ НЭМЭГДҮҮЛЭХ НЬ” ХАКАТОН

Залуусын дуу хоолойг дижитал орчинд хүргэх, тэдний оролцоог бодлого, шийдвэр гаргах түвшинд нэмэгдүүлэх зорилготой [“Hack the Future”](#) хакатон 2025 оны 11-р сарын 6–8-нд боллоо. Хакатонд оролцохоор нийт 100 гаруй залуус бүртгүүлснээс 55 залуус 11 багт хуваагдан өрсөлдлөө. Хакатоны өдрүүдээс өмнө 11-р сарын 1, 3 болон 5-нд цахим менторшип уулзалтууд хийж хакатоны зохион байгуулалт, сэдэв, хэрхэн оролцох, хүлээгдэж буй үр дүнгийн талаар мэдээлэл хуваалцав.

Энэхүү тэмцээнд залуус нийгэмд тулгамдаж буй асуудлуудыг технологийн тусламжтайгаар шийдвэрлэх шинэлэг санаануудыг уралдуулж, шүүгчдийн саналаар шилдэгээр шалгарсан [гурван багийн шийдлийг](#) танилцуулж байна.

"ТАВАН МАРАЛ ОД" БАГ - Хүүхдийн эрхийг хамгаалах урьдчилан сэргийлэх хөтөлбөр: Тус баг нь залуучууд, хүүхдийн эрхийн төлөө шийдвэр гаргах түвшинд нөлөөлөх, нотолгоонд суурилсан урьдчилан сэргийлэх үндэсний хөтөлбөрийг бий болгох зорилготой. Тэдний шийдэл нь нийгмийн хамгийн эмзэг бүлэгт чиглэсэн бодлогын өөрчлөлтийг эрэлхийлж буйгаараа онцлог байв. "Залуучууд болон хүүхдийн эрхийн төлөө шийдвэр гаргах түвшинд нөлөөлөх, нотолгооны эх сурвалж бүхий урьдчилан сэргийлэх үндэсний хөтөлбөр"-ийг бий болгох шийдлээ танилцуулсан. Мөн тэмцээний дараа 2025 оны 12-р сарын 11-нд залуучууд болон хүүхдийн эрхийн төлөө шийдвэр гаргах түвшинд нөлөөлөх, нотолгооны эх сурвалж бүхий урьдчилан сэргийлэх үндэсний хөтөлбөрийг боловсруулахад чиглэсэн [Tod Od](#) төслийн [танилцуулгаа](#) хийлээ.

"TEAM DIVERSE" БАГ - "Chill хэл, Залуусын хэлээр" платформ: Төрийн албан бичгийн хэллэг буюу "Тэдний хэл" болон залуусын өдөр тутмын "Бидний хэл"-ийн хоорондох ялгааг арилгах зорилготой бөгөөд төсвийн зарцуулалт, аудитын дүгнэлт, төрийн худалдан авалт зэрэг мэдээллийг залууст ойлгомжтой Meme болон Reel хэлбэрт хөрвүүлэн хүргэх "Chill хэл" платформыг санал болголоо. Тэдний шийдэл нь залууст төсвийн ил тод байдлыг хянах боломжийг хамгийн энгийн, сонирхолтой хэлбэрээр олгох юм. Нийслэлийн төсвийн зарлага 2023 онтой харьцуулахад 4.8 дахин өссөн зэрэг чухал мэдээллүүдийг залууст хамгийн ойлгомжтой, хүртээмжтэй хэлбэрээр хүргэхийг зорьж байна. Энэхүү платформ нь 18-34 насны залуусын хамгийн их хэрэглэдэг, сонирхдог Meme болон Reel хэлбэрээр мэдээллийг боловсруулж, "Шилэн дансыг хэрхэн ашиглах" зэрэг заавруудыг ойлгомжтой байдлаар хүргэнэ.

"OxVoice" БАГ - Иргэний технологийн (Civic-tech) цогц платформ: Залуу гарааны бизнес эрхлэгчдэд хууль эрх зүйн орчны мэдээлэл, дэмжлэг үзүүлэхээс гадна УИХ-ын гишүүдийн ажлын гүйцэтгэлийг хянах, мэдээллийг нэгтгэн харуулах, мөн сонгуульд нэр дэвшигчдийн нэгдсэн мэдээллийн санг үүсгэх замаар сонгогчийн боловсролыг дэмжих зэрэг иргэний оролцоог хангахад чиглэсэн цогц функцуудыг агуулсан байна. Тус багийнхан залуусын оролцоог дэмжих, тэднийг хууль эрх зүйн дэмжлэгээр хангах зорилготой иргэний технологийн (civic-tech) цогц платформыг танилцуулсан.

36 цагийн турш зогсолтгүй бодож, сэтгэж, бүтээн хамтдаа "ирээдүйг хакдсан" 11 багийн дэвшүүлсэн санаа, гаргасан шийдэл бүр залуусын оролцоог нэмэгдүүлэх, нийгэмд эерэг өөрчлөлт авчрах үйлсийн чухал хэсэг байлаа. Энэхүү хакатон нь зөвхөн тэмцээн бус, ижил зорилготой залуус нэгдэж, бие биенээсээ суралцсан, нөхөрлөсөн, туршлага хуримтлуулсан үнэ цэнтэй цаг хугацаа байсан гэдэгт итгэлтэй байна.

Бусад багийн дэвшүүлсэн шийдэл, санаатай товч танилцана уу.

Багийн нэр:

4W

Шийдэл:

Coolchat.mn платформ

Залууст нэрээ нууцлан, аюулгүй орчинд үзэл бодлоо чөлөөтэй илэрхийлэх боломжийг бий болгох, нийгмийн идэвхгүй байдлыг бууруулах зорилготой. Ижил асуудалтай хүмүүс нэгдэж, нэрээ нууцлан чат групп үүсгэн хэлэлцүүлэг өрнүүлнэ. Улмаар хэлэлцсэн асуудлаа хиймэл оюуны тусламжтай албан ёсны

өргөдөл гомдол болгон боловсруулж petition.parliament.mn-д илгээх эсвэл социал пост хэлбэрээр түгээн нөлөөлөл үзүүлнэ.

Багийн нэр: **Brainstorm**

Шийдэл: **СурМэд** платформ

18-25 насны залуучуудын сонгуулийн ирц, улс төрийн оролцоо хангалтгүй байдаг нь ЕБС-аас эхлэн иргэний боловсрол, оролцооны дадал олгодоггүйтэй холбоотой. Ахлах ангийн сурагчдад (16-18 нас) зориулсан, тоглоомын аргачлалтай платформ. Сурагчид сонгууль өгөх, санал асуулгад оролцох, нийгмийн асуудлаар хэлэлцэх, дадлага хийх замаар ирээдүйн хариуцлагатай сонгогч болж төлөвшинө.

Багийн нэр: **Buddy**

Шийдэл: **Education** платформ

Оюутнуудын дотуур байрны хүрэлцээ муу, амьдрах орчин таагүй байдал болон их дээд сургуулиудын (МУИС, ШУТИС) төсвийн зарцуулалт ил тод бус байгаад оюутнууд нэгдсэн зохион байгуулалттайгаар шаардлага тавьж чадахгүй байна. Оюутнууд өөрсдийн асуудлаа дижитал хэлбэрээр мэдээлэх, цахим гарын үсэг цуглуулах, нөлөөллийн ажил өрнүүлэх боломжтой платформ. Энэ нь оюутны нийгмийн оролцоог идэвхжүүлж, боловсролын салбарын ил тод байдлыг сайжруулахад чиглэнэ.

Багийн нэр: **Dandar**

Шийдэл: henbe.mn вэбсайт

Залуучууд улс төр, шийдвэр гаргах түвшний үйл явцад идэвхгүй ханддаг, улс төрчдийг сайн таньдаггүй ("Хэн бэ?"), мөн татвар төлөгчдийн мөнгө хэрхэн зарцуулагдаж буй талаарх "Шилэн данс"-ны мэдээлэл ойлгомжгүй, хүртээмжгүй байдаг. Улс төрчдийн намтар, хийсэн ажил, гаргасан шийдвэр болон улсын төсвийн зарцуулалтыг ("Таны мөнгө хаачих вэ?") залууст ойлгомжтой, энгийн, сонирхолтой зурагт хуудас (visual cards) болон өгөгдөл хэлбэрээр харуулдаг вэбсайт. Энэ нь залуусын улс төрийн мэдлэг, оролцоог нэмэгдүүлэх зорилготой.

Багийн нэр: **Dizzy**

Шийдэл: **Voice of Gobi AI** платформ

Залуучуудын оролцоог шийдвэр гаргах түвшинд хүргэх засаг захиргаатай холбох гүүр болох, Өмнөговь аймгийн залуучуудын идэвх оролцооны дата эх үүсвэрийг бий болгох, дээрээс доошоо чиглэсэн асуудал шийдэх аргачлалыг өөрчилж дижитал оролцоогоор залуучууд шийдвэр гаргах албан тушаалтнуудад нээлттэйгээр дуу хоолойгоо илэрхийлэн, шийдлийг хүргүүлж нээлттэйгээр хэлэлцэх санал болгох зорилготой платформ. Уг платформ нь Өмнөговь аймгийн залуучуудад тулгамдаж буй бодлогын асуудал, оролцооны чанарын болоод тоон судалгааг гаргаж чиг хандлагыг тодорхойлно.

Багийн нэр: **Visioneers**

Шийдэл: **GUURY платформ**

Оюутан залуус цагийн ажил хийх явцдаа хөдөлмөрийн мөлжлөгт өртөх, цалингүй ажиллах, гэрээ байгуулалгүйгээр эрхээ зөрчүүлэх тохиолдол их гардаг. Гэвч тэд хаана, хэнд хандахаа мэддэггүй эсвэл айж эмээснээс болж чимээгүй өнгөрдөг асуудлыг шийднэ. Ажил олгогч байгууллагуудын (жишээ нь: CU, Номин гэх мэт) талаар сэтгэгдэл бичих, үнэлгээ өгөх, мөн хөдөлмөрийн зөрчлийн гомдлыг нэрээ нууцлан эсвэл нээлттэйгээр илгээх боломжтой "GuurY" дижитал гүүр-платформ юм. Энэхүү платформ нь ирсэн гомдлыг багцлан холбогдох мэргэжлийн байгууллага, хяналтын газруудад дамжуулах үүрэг гүйцэтгэнэ.

Багийн нэр: **Voice**

Шийдэл: **"Voice UB"** сошиал платформууд (Facebook, YouTube, Instagram)

Нийслэлийн залуучууд хотын төсвийн зарцуулалт, томоохон бүтээн байгуулалт (жишээ нь: усан оргилуур, театр барих гэх мэт)-ын талаар мэдээлэлгүй, хяналт тавьж чаддаггүйгээс болж үргүй зардал гарсаар байна. Сошиал медиа сувгууд, подкаст, богино бичлэг (Reels) болон инфлюенсерүүдээр дамжуулан хотын асуудлыг "Storytelling" хэлбэрээр хүргэж, залуусын саналыг цуглуулна. Ингэснээр залуусын дуу хоолойг нэгтгэн, шийдвэр гаргагчдад "зөөлөн хүч"-ээр нөлөөлөх орон зайг бий болгоно.

Багийн нэр: **MonEducation**

Шийдэл: **Боловсролын зээлийн сангийн хүртээмжийг нэмэгдүүлэх**

Залуучуудын боловсролын тэгш хүртээмжтэй байдлыг нэмэгдүүлэх, тэднийг зээлийн сангаар дамжуулан олон улсад суралцах, хөгжих боломж хязгаарлагдмал байна. Дэлгэрэнгүй: Өөрсдийн сургалтын төвийн үйл ажиллагаагаар дамжуулан залуучуудад мэдлэг, ур чадвар олгохын зэрэгцээ боловсролын зээлийн сангийн хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, залуучуудад тэгш боломж олгоход зориулсан аппликэйшн хөгжүүлнэ.

Оюутан клубын үйл ажиллагааг дэмжих санхүүгийн тэтгэлэг олгох хөтөлбөр зарлагдаж, хөтөлбөрт хамрагдах клубүүд шалгарлаа

Монголын их, дээд сургуулиудын хэвлэл мэдээлэл, сэтгүүл зүйн сургуулийн баримт нягтлан шалгах, мэдээллийн суурь боловсролыг түгээн дэлгэрүүлэх оюутан клубын үйл ажиллагааг дэмжих санхүүгийн тэтгэлэг олгох хөтөлбөрийг 2025 оны 10-р сард зарласан. Үүний дагуу МУИС, МУБИС, РТМУС, Отгонтэнгэр их сургуулиудын клубүүд өргөдлөө ирүүлж 2026 оны 10-р сар хүртэл тэтгэлэгт хөтөлбөрт хамрагдахаар болов. Энэхүү санхүүгийн тэтгэлгийн зорилго нь сонгогдсон их, дээд сургуулиудын баримт нягтлан шалгах болон Хэвлэл мэдээллийн суурь боловсролын (MIL) оюутны клубуудын үйл ажиллагааг өргөжүүлэх, тогтмолжуулахад дэмжлэг үзүүлнэ. Клубийн үйл ажиллагаа нь хэвлэл мэдээллийн суурь боловсрол (Media and Information Literacy, MIL), баримт нягтлан шалгах (Fact-Checking) гэсэн хоёр үндсэн чиглэлтэй байна.

МУИС-ийн Шинжлэх ухааны сургуулийн “NUM Journalists” клуб

Төслийн нэр: “Сэтгүүл зүйн нийгмийн хариуцлагыг оюутан үеэс төлөвшүүлэх”

Дэмжлэгийн дүн: 15000 евро

“Сэтгүүл зүйн нийгмийн хариуцлагыг оюутан үеэс төлөвшүүлэх” төслийн санаачилгыг хэрэгжүүлнэ. Тус клуб нь 2022 онд байгуулагдаж, МУИС-ийн оюутны албан ёсны клубийн бүртгэлд багтан, дотоод журмын дагуу идэвхтэй үйл ажиллагаа явуулж байна. Одоогоор сэтгүүл зүй, олон нийтийн харилцааны чиглэлээр суралцаж буй 30 орчим оюутан гишүүнтэй бөгөөд зөвхөн гишүүдийнхээ ур чадварыг хөгжүүлэхээс гадна нийгмийн хариуцлагатай хэвлэл мэдээллийн орчныг бүрдүүлэхэд хувь нэмэр оруулахыг зорьдог.

Төслийн хүрээнд клубийн гишүүд баримт шалгах, ярилцлага авах, контент бүтээх ур чадвараа хөгжүүлж, цаашид Монголын ардчиллыг бэхжүүлэхэд хувь нэмэр оруулах чадвартай сэтгүүлчид болон төлөвших юм. Мөн олон нийтэд чиглэсэн контент, мэдээллийн үйл ажиллагаагаар дамжуулан хэвлэл мэдээлэл, мэдээллийн боловсролыг нэмэгдүүлж, хэвлэл мэдээллийг шүүн тунгаан хэрэглэдэг, хариуцлагатай хэрэглэгчдийг төлөвшүүлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ. Ийнхүү төсөл нь оюутнуудыг нийгмийн хариуцлагатай иргэн, сэтгүүлч болгон төлөвшүүлэхийн зэрэгцээ их сургуулийн орчинд ил тод, мэдлэгт суурилсан мэдээллийн соёлыг бий болгохыг зорьж байна.

МУБИС-ийн Нийгэм, хүмүүнлэгийн ухааны сургуулийн Сэтгүүл зүйн тэнхимийн “VIBE” баримт шалгах клуб

Төслийн нэр: VIBE

Дэмжлэгийн дүн: 10000 евро

Улирал тутам тасралтгүй үйл ажиллагаа явуулан баримт шалгах арга зүйд суралцаж, мэдлэгээ бусдад түгээх зорилготой. Төслийн зорилго нь иргэдийн

мэдээллийг бие даан үнэлэх, баримтыг шалгах чадварыг нэмэгдүүлж, хэвлэл мэдээллийг хариуцлагатай, шүүн тунгаан хэрэглэдэг уншигчдыг төлөвшүүлэхэд чиглэнэ. Үүний үр дүнд клубийн гишүүд болон сургалтад хамрагдсан оюутнууд шүүмжлэлт сэтгэлгээгээ хөгжүүлж, их сургуулиудын хүрээнд хэвлэл мэдээллийн боловсрол, сэтгүүл зүйн ёс зүйн соёлыг төлөвшүүлэхэд бодит хувь нэмэр оруулах юм. Төслийн хүрээнд подкаст, влог, олон төрлийн арга хэмжээ зохион байгуулахын зэрэгцээ баримтад суурилсан, нотолгоотой мэдээлэл түгээх **VIBE.MN** вэбсайтыг ажиллуулж, эх сурвалж харьцуулах, хиймэл оюунд суурилсан шинжилгээ зэрэг орчин үеийн аргаар мэдээлэл нягтлах чадварыг иргэдэд эзэмшүүлнэ.

Отгонтэнгэр их сургуулийн “Баримт шалгагч” оюутны клуб

Төслийн нэр: MIND SHIELD

Дэмжлэгийн дүн: 10000 евро

“Баримт шалгагч” оюутны клуб залуусын хэвлэл мэдээлэл, мэдээллийн боловсролыг дээшлүүлэх зорилготой “MIND SHIELD” төслийг хэрэгжүүлж байна. Төсөл нь залуусын аналитик сэтгэлгээг хөгжүүлэх, мэдээллийн үнэн зөвийг үнэлэх, баримт шалгах суурь мэдлэг олгох, хариуцлагатай мэдээлэл түгээх дадлыг төлөвшүүлэхэд чиглэнэ. “Өөрчлөлтийн дуу хоолой” төслийн зорилготой нийцсэн уг санаачилга нь иргэний оролцоо, олон нийтийн мэдлэг, нийгмийн эв нэгдлийг бэхжүүлэхэд хувь нэмэр оруулах юм.

Мөн төслийн хүрээнд олж авсан мэдлэг, ур чадварыг зөвхөн сургалтаар хязгаарлахгүйгээр энгийн ойлгомжтой сургалт, контент боловсруулах ажлуудыг үе шаттайгаар хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж байна. Ингэснээр төслийн үр нөлөө богино хугацаанд зогсохгүй, дараагийн үеийн залууст тасралтгүй шилжих боломж бүрдэх бөгөөд залуусыг мэдээллийг шүүн тунгааж хэрэглэдэг, нийгмийн хариуцлагатай иргэн болгон төлөвшүүлэхэд бодитой хувь нэмэр оруулах юм.

СУИС-ийн Кино, телевиз, медиа урлагийн сургуулийн дэргэдэх “Оюутан баримт шалгагч” клуб

Төслийн нэр: Оюутан баримт шалгагч клуб

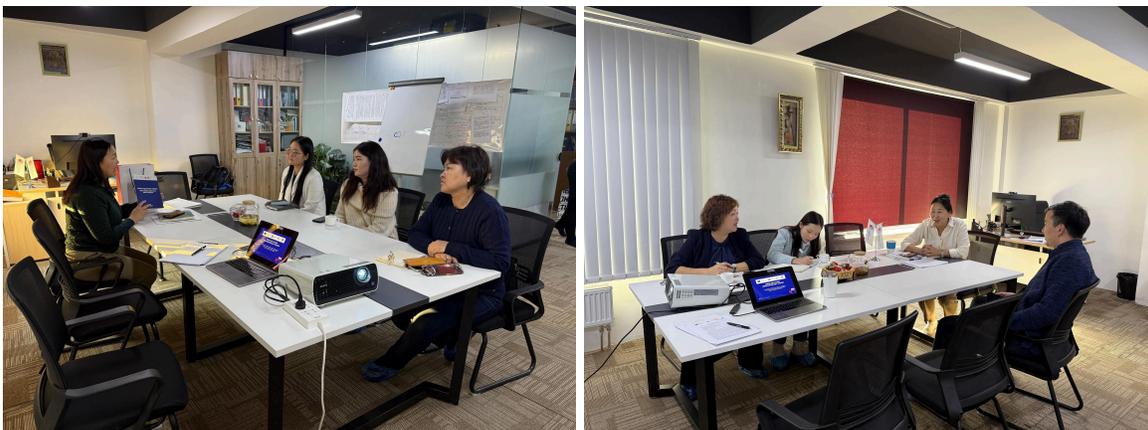
Дэмжлэгийн дүн: 10000 евро

2025–2026 оны хичээлийн жилд баримт шалгах арга зүйд суурилсан мэдлэг, ур чадварыг оюутнуудад эзэмшүүлэхэд чиглэсэн цогц үйл ажиллагаа хэрэгжүүлэхээр төлөвлөжээ. Үүнд клубын үйл ажиллагааны орчныг бүрдүүлэх зорилгоор номын сангийн хэсгийг шинэчлэн тохижуулж, хурлын танхим, мэдээллийн самбар байгуулан ашиглах, сар тутам баримт шалгасан мэдээ, нийтлэл багтаасан сонин хэвлэн гаргах, мөн сошиал медиа болон цахим сувгаар үнэн зөв, баримтад суурилсан контент түгээх ажлууд багтсан. Эдгээр нь

оюутнуудын мэдээлэл боловсруулах, шүүн тунгаах, эх сурвалж баталгаажуулах чадварыг бодитоор хөгжүүлэхэд чиглэнэ.

Мөн клубын гишүүдийн чадавхийг дээшлүүлэх зорилгоор 14 хоног тутам ментор урин сургалт, мастер класс зохион байгуулах, дотоод баримт шалгах практик дасгалууд хийх, онлайн сорил, уралдаан, “Fact-check Challenge”, “Fake news detection challenge” зэрэг тэмцээнүүдийг үе шаттайгаар хэрэгжүүлэхээр тусгасан байна. Үүний зэрэгцээ видео, нийтлэл, сургалтын контент үйлдвэрлэх, вебинар зохион байгуулах, жилийн эцэст шилдэг гишүүдийг шалгаруулах, тайлан гаргах замаар клубийн үйл ажиллагааг тогтвортой, залгамж чанартай хөгжүүлэх зорилготой. Ийнхүү төлөвлөгөөнд тусгасан үйл ажиллагаанууд нь оюутнуудыг баримтад суурилсан сэтгэлгээтэй, хариуцлагатай мэдээлэл бүтээгч, хэрэглэгч болгон төлөвшүүлэхэд чиглэсэн байна.

Клубүүдтэй үйл ажиллагааны явцыг танилцуулах уулзалтыг (Inception workshop) 2025 оны 11-р сарын 25-наас 27-нд хийлээ.

Төслийн үйл явцын тайлан, баримтжуулалтыг хэрхэн хийх талаар чиглүүлэх сургалтыг ДВА, ХМЗ-ийн төслийн санхүүгийн багийнхан 2025 оны 12-р сарын 1-нд онлайн, офлайн хосломол хэлбэрээр зохион байгууллаа. Сургалтад дөрвөн сургуулийн багш нар, оюутнууд, санхүүгийн мэргэжилтнүүд оролцов.

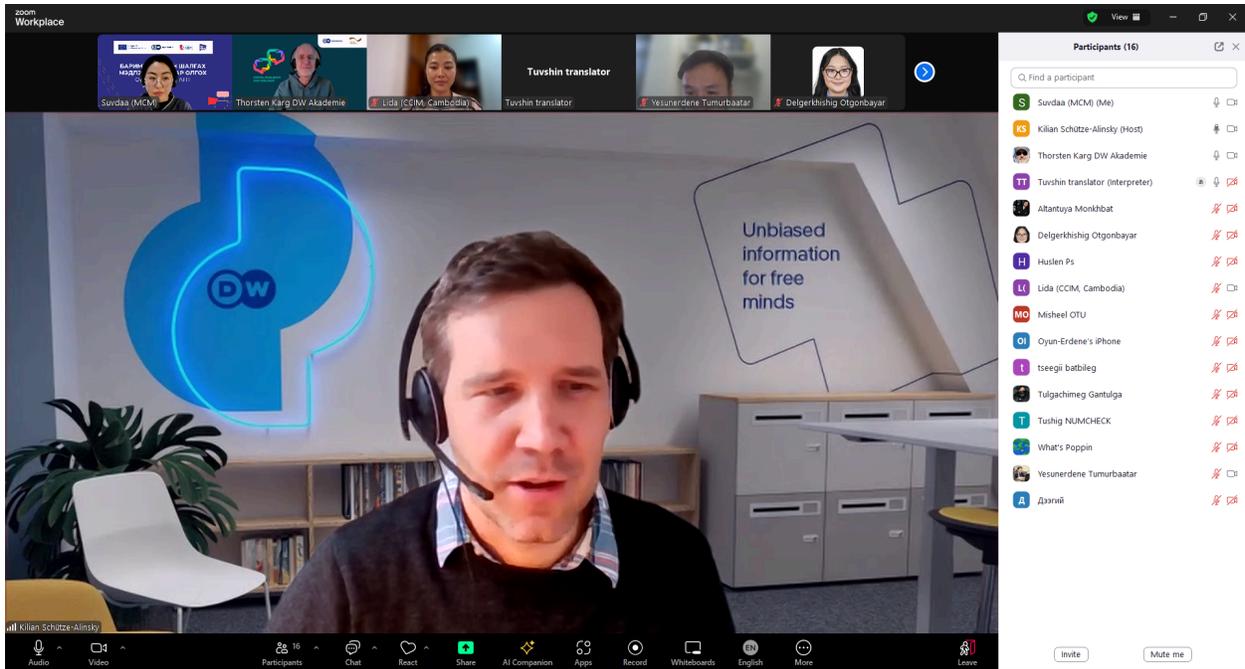

Камбожийн оюутан клубтэй туршлага хуваалцав

Хуурамч мэдээлэл, үзэн ядах үг хэллэг, ташаа мэдээ зэрэг нь хэвлэл мэдээллийн орчинд нь нөлөөлж байна. Ийм нөхцөлд хэрэглэгчид мэдээллийг ухамсартай, шүүмжлэлтэй, чадварлаг байдлаар хүлээн авах нь нэн чухал. Ялангуяа оюутан залуус хуурамч агуулга, төөрөгдүүлэх мэдээллийг ялган таних, мэдээллийн суурь боловсролтой байх нь шүүмжлэлт сэтгэлгээ, бусад ур чадварын суурь болно.

Мөн хөтөлбөрийн хүрээнд 2025 оны 12-р сарын 10-нд [Оюутны клубын туршлага хуваалцах онлайн уулзалт](#) зохион байгууллаа. Тус уулзалтаар Дойче Веллэ Академи (DWA)-аас Камбожийн “Media 101” клуб баримт нягтлан шалгах (fact checking), хэвлэл мэдээллийн суурь боловсролын (MIL - media literacy) талаар ажилладаг оюутны клубын туршлагаа хуваалцлаа. DWA-аас Камбожийн Бие даасан хэвлэл мэдээллийн төвтэй (Cambodian Center for Independent Media -

ССИМ) хамтран 2018 онд “Media 101” оюутан клубыг байгуулсан. Клубын үйл ажиллагаа нь их сургуулийн оюутнуудад чиглэсэн ба 20 орчим оюутан нэг бүлэг болж гурван сарын сургалтад хамрагддаг. Залуучуудын дунд хэвлэл мэдээллийн хэрэгслийг аюулгүй, хариуцлагатай ашиглах талаар мэдлэг олгох зорилгын хүрээнд уламжлалт болон сошиал медиа, худал мэдээлэл, түүнтэй тэмцэх, дижитал аюулгүй байдал, гэрэл зураг, видео, подкаст гэх мэт сэдвүүдийг хамардаг аж.

Хэвлэл мэдээллийн ярилцлага, нийтлэлээс:

“Зууны мэдээ” сонины 2025 оны 9-р сарын 22-ны дугаар, “[Д.Тэгшбаяр: Төрөөс платформ гаргаж, Иргэний нийгмийн байгууллагууд мэдээллээ оруулдаг байх нь зөв](#)” ярилцлага

“[ikon.mn](#)” сайт, 2025 оны 10-р сарын 7, “[Г.Гүнжидмаа: Зөвхөн сэтгүүлчид ч биш, бүгдээрээ ёс зүйн хариуцлагаа ухамсарлаж, AI эринийг зөв угтах ёстой](#)” ярилцлага

“[gogo.mn](#)” сайт, 2025 оны 10-р сарын 9, “[С.Бадрал: AI нөлөө нь чадварлаг, бүтээлч хүмүүст улам үнэлэгдэж, хүчтэй болох боломж олгож байна](#)” ярилцлага

“[gogo.mn](#)” сайт, 2025 оны 10-р сарын 13, “[Сэтгүүл зүйн ёс зүйн форум 2025: Ирээдүйд хиймэл оюун ухаан сэтгүүлчийг орлох уу?](#)”

“Зууны мэдээ” сонины 2026 оны 1-р сарын 05-ны дугаар, “[Ц.Сувданцэцэг: Нийгмийн хөгжилд иргэний нийгмийн байгууллагуудын дуу хоолой чухал үүрэгтэй](#)” ярилцлага

2026 онд төлөвлөж буй ажлууд

- Иргэний нийгмийн өдрийг (1-р сарын 31) тохиолдуулан “Иргэний нийгмийн форум 2026” нэгдүгээр сарын 30-нд болно.
- “Хөгжлийн төлөөх эгэх хариуцлага: Иргэний нийгмийн санаачилга” иргэний нийгмийн байгууллагуудын үйл ажиллагаандаа баримтлах эгэх хариуцлагын зарчмуудын хэрэглэгдэхүүн (toolkit) бэлтгэж танилцуулна.
- Монголын Залуучуудын Эвслээс зохион байгуулж буй Иргэний нийгмийн өдрийг угтсан 7 хоногийн цуврал үйл ажиллагааг дэмжин ажиллана.
- Иргэний нийгмийн эрх зүйн орчинг сайжруулах чиглэлд Иргэний нийгэм, хэвлэл мэдээлэл, төрийн төлөөлөл бүхий гурвалсан бодлогын уулзалтыг үргэлжлүүлнэ.
- Эмзэг бүс нутагт залуучууд болон бусад эмзэг бүлгийн иргэдийн төрийн үйлчилгээний хүртээмжийн талаарх мэдээлэл цуглуулахыг дэмжих гуравдагч талд санхүүгийн дэмжлэг (FSTP) үзүүлэх хөтөлбөрийг зарлана.
- 2026 оны намар “Сэтгүүл зүйн ёс зүйн форум” болно.
- Иргэний нийгмийн байгууллагад зориулсан цахим орчинд мэдээлэл түгээхэд баримтлах ёс зүйн гарын авлагыг танилцуулна.